

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
popoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
bodi. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostolna peti-
tstva 75 vin., pogojen
prostor 1-25 v; razglašeni
poslani vrstica po 1-50 v;
večkratne objave po o-
govoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socijalno - demokratične stranke.

Posamezna štev. stane
40 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za četrt leta
18 K, za mesec 6 K.
Za Nemčijo celo leto 77 K,
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklamske za-
lze so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Dr. Škapin:

Centralizem ali federalizem.

(Charles Rivet: »En Jugoslavie«, Paris, 1919.)

L'unité nationale yougo-
slave n'intervient que pour
l'extérieur. Intra muros, ce
n'est point le paraphe d'un
ministre qui peut supprimer
d'un trait de plume, les dif-
férences nées de la position
géographique et de l'histoi-
re ou créées par la culture.

Charles Rivet.

Torej: »Narodna enotnost jugo-
slavskega naroda je na zunanji. V no-
tranjnosti ne more podpis ministra v
eni potezi peresa zatreti razlike, na-
stale vsled geografske lege in zgo-
dovine ali ustvarjene po kulturi.«

Tako se je izrekel »Tempsov« so-
trudnik Rivet v svoji, letos marca
meseca izdani knjigi »En Jugoslavie
de Yougoslaves« (Jugoslavija Ju-
goslovancev) nasproti drugi formuli:
»La Grande Serbie des Diplomates«
(velika Srbija diplomatov) ali z
drugimi besedami za federativno dr-
žavno obliko in proti centralistični.

Centralizem ima vsled svoje za-
konodajne in upravne enotnosti go-
tovo prednosti pred federalizmom.
Vprašanje je pa, je li centralizem v
konkretnem slučaju tehnično in
stvarno sploh mogoče. Pri nas pome-
nja centralizem vsled popolnoma
različnih plemenskih tipov, vsled
različnih značajev ljudstva, vsled po-
polnoma različnih gospodarskih, po-
litičnih in kulturnih odnošajev toliko
kot raztrganje trenutno izvršne dr-
žavne enotnosti. Vsaka politična
skupnost mora, če naj ima v sebi živ-
ljensko razvojno silo, če naj pospeši
je gospodarski in kulturni razvoj
ljudstva, ki ji je namen, temeljiti na
gospodarskih in kulturnih interesih.
V političnem združenju vseh jugoslo-
vanskih plemen vidimo boljše in na-
ravnejše politično sintezo od stare.
Ali bo ta sinteza služila svojem na-
menu, višati kulturo teh plemen, je
pa odvisni od tega, bodo li državni
voditelji izbrali prava, dejanskemu
gospodarskemu in kulturnemu sta-
nju posameznih ljudstev in skupin do-
govarajoča politična sredstva. Go-
tovo je, to danes že vsi vemo in ču-
timo, da pomenja enotna centralisti-
čna uprava in zakonodaja veliko iz-
zubo časa in energije in da ista tudi
stvarno ne dosega svojega namena.
Z decentralizirano zakonodajo in
upravo bi se doseglo hitreje, gospo-
darnejše in gotovo tudi stvarnejše
politične, gospodarske in kulturne
efekte.

Centralisti stoji na stališču, da se
le s centralizmom lahko zatere te ve-
likanske gospodarske in kulturne
razlike jugoslovanskih plemen. Oni
hočejo začeti tam, kjer naj bi ne-
bali. Vsaka država mora stremeti po
čem popolnejšem in dovršenem cen-
tralizmu. To je res. Tak centrali-
zem pa se da doseči le pri istovrstno-
sti prebivalstva, pri vsaj sličnih go-
spodarskih in kulturnih razmerah.
Kjer te istovrstnosti ni, tam mora
politično delo stremeti za tem, da
najde pri vsakem posameznem ple-
menu ono pot, po kateri se, ne da bi
se prerusilo gospodarski in kulturni
razvoj posameznega plemena, to ple-
me bliža drugim. Torej: cilj, za ka-
terim mora država za enkrat stre-
meti, je sicer centralizem, sredstva
pa vsled globokih razlik posa-
meznih ljudstev decentralizirani, go-
spodarski in kulturni zgodovinski
etapi posameznih plemen odgovar-
jajoča zakonodaja in uprava. Saj je
gotovo, da ni mogoče, ne da bi pri
tem trpelo eno ali drugo pleme, teh
globokih zgodovinskih razlik namah
zbrisati. Vsak tozadeven poskus bi
hmel nasilen značaj, ki bi vsled po-
manjkanja predločene evolucije pome-
nil gotov fiasko in bi privedel do
razrušenja že doseženih političnih
enotnosti.

Rivet je prepotoval Slovenijo,
Hrvaško, Srbijo, Bosno, Dalmacijo in

Črnogoro ter je sprejel v knjigo iz-
jave voditeljev političnih strank in
uglednih mož teh pokrajin. O Slove-
ncih pravi Rivet, da smo poklicani za-
to, da »utisnemo bratskim združenim
ljudstvom svoj osebni značaj«. Hr-
vatska je ostala do danes vsled mad-
žarskega fevdalizma dežela zemlji-
šnih veleposestnikov, katere nič ne
loči, — katere pa sicer tudi nič ne
bliža razmeroma otožnemu in malo
olikanemu ljudstvu. Turško podjarni-
ljenje je na drugi strani uničilo v Sr-
biji veliko specifičnih lastnosti tega
ljudstva kakor je tudi oviralo in za-
kasnjevalo v občutni meri njegov
razvoj. To ne velja o Slovincih. Du-
naj je sicer skušal uničiti značaj njih
plemena, pleme pa se je okoristilo z
zapadno kulturo. Brez zemljišnega
plemstva ima umstveno buržoazijo,
številni srednji razr., ki je v vsakem
oziru blizu bolj izobraženim kmet-
skim plastem, kakor pri drugih Jugoslo-
vanih. Kar se tiče splošne izobrazbe,
pridejo Slovenci v slovenski družini
takoj za Čehi. — Četudi bolj razviti
v celoti kakor Hrvati in Srbi spreje-
majo centralizem — vsaj kot začasno
uredbo —, da s tem postavijo zu-
nanjim nevarnostim, ki jim groze od
italijanske in avstro-ogrske strani,
nasproti kompaktni blok.

Med Slovinci navaja Rivet izjavo
pesnika Zupančiča, dr. Trillerja, dr.
Kramerja, dr. Žolgerja, Hribarja, Pu-
stoslemšeka, dr. Korošca. Vsi so se
izrekli za centralizem.

Stališča naših strank in njih vodi-
teljev so itak že znana iz naših dne-
vnikov. Diktirane so bile večinoma
vse od zunanje nevarnosti. Če bi
le-te ne bilo, bi gotovo bile malo dru-
gače.

Hrvaške stranke razum koalicijske
so se izrekle za republiko in federa-
lizem. Tako stranka prava (Frank),
ki se je sicer 29. oktobra 1918. vsled
svojih z novo konstelacijo nezdrži-
ljivih ciljev razpustila, kmet-
ska stranka (Radič), napredni demokrati
(Lorkovič), Starčevićanci in soci-
jalisti.

Zanimiva je izjava voditelja
kmetijske stranke Radiča. Radič pravi,
da je »cela Hrvaška federalistična«.
»Jugoslavija mora evropsizirati
balkanske narode in ne balkanizirati
Hrvate in Slovence«. »Nacionalizem
ima pomen le na zunanji«. »Mi, mali
narodi, mi nismo rasli po šovinizmu,
mi se moramo dvigniti le po social-
nem delu v notranjosti domovine«.
»Danes ko je boljše vsem pred vrati
— tu kakor povsod — morajo biti
socialne skrbi prve«. »Mi smo repu-
blikani po veliki večini, naštem jili
99%«. »Monarhija ima le 2 tipa; ab-
solutna in konstitucionalna monar-
hija. Ta slednja zahteva politično
polnoletno ljudstvo. Mi žal še nismo
Angleži. Republika, od one Zdrže-
nih držav do Portugalske, pa ima 20
različnih tipov«. Po Radiču mora biti
federalizem popoln. Le zunanje za-
deve in finance smejo biti skupne.

Knjiga ima tudi slednjič izjave vo-
diteljev političnih strank Srbije, Bo-
sne, Hercegovine, Dalmacije in Čr-
nogore. Zašel bi pa predaleč, če bi
hotel navajati tu vse te izjave. Meni
gre le zato, da pokažem, kako misli
o naši politični uredbi član oficijalne
Francoske.

Kakor sem že uvodoma navedel,
je Rivet za federalistično državno
obliko in ne centralistično. V knjigi
pobija politiko stare srbske diploma-
cije s Pašičem na čelu, ki ji je cilj
»velika Srbija diplomatov«. Pravi da
taka velika Srbija ni mogoča. »Jugo-
slavija mora biti ena, toda ta mora
biti Jugoslavija. In ravno v imenu te
enotnosti se mora zahtevati od vodi-
teljev v Beogradu, da se povzpno do
koncepta slovanstva in zapuste pr-
vo stopinjo, kar je bilo srbstvo. Sni-
cesivne vojske so ustvarile iz Srbov
junaške volake, toda le vojake, men-
taliteto osvobodilcev, ki ne odgovar-

ja temu, kar zahteva sedanji položaj.
Ne sme se videti povsod Bolgarov in
celo na Bolgare se ne sme vedno
gledati kot na sovražnike. »O števil-
nih vprašanjih, zamotanih, neskonč-
no delikatnih, ki se morajo rešiti, da
se vzpostavi novo državo z njenimi
mejami v razširjenem duhu, se ne
more odločevati s sablo. Sabla tu ni
več na mestu«. »Da se zida trdno, je
treba izvršiti ujedinjenje Jugoslova-
nov na popolni enakopravnosti«. »Oni
se morajo čutili osvobodeni in ne
osvojeni«. »Velika Srbija« bi zbu-
dila separatizem. Belgrajskem im-
perijalizmu bi odgovoril Zagreb s hr-
vatstvom, iz česar bi nastal konflikt,
ki bi se končal z zrušenjem«. »Sicer
sinovi istega plemena, vendar si Srbi,
Hrvatje in Slovinci niso podobni, ka-
kor ni podobna njih zgodovina. Imeli
so vsak različne učitelje, ki so jih
oblikovali na različne načine. Danes
nimajo iste mentalitete. Narodna
enotnost jugoslovanska ni niti soci-
jalna, niti politično dejstvo«.

Absolutni centralizem se da vpo-
rabiti le pri homogenosti ljudstev.
Če se ga uvede danes, ko ni te homo-
genosti, — — — pomeni to to-
liko kot razdruženje«.

Jugoslovanska konfederacija, v
strogem pomenu besede, bi mogla
imeti neprimerno, srbski centralisti
bi najbrže, ker bi bili pač primorani
sprejeti to novo formulo, obrnili pu-
ško in bi stremeli po tem, da napra-
vijo iz Srbije Prusijo te državne aso-
ciacije in bi pri tem skušali povečati
se s pomočjo svojega privilegirane-
ga stališča na škodo Bolgarije in le v
svojo korist v Banatu, kakor tudi za-
tevatv za se Srbe iz Hrvatske (Sir-
milje).

Bilo bi bolje govoriti o široki ad-
ministrativni decentralizaciji, ki bi
pustila udeleženi državam toliko
svoje meje, kakor tudi lastno fiziog-
nomojo v kulturnem in zakonodajnem
oziru. Macedonija, ki bi zopet postala
Macedonija, ker so njeni prebivalci
pred vsem Macedonci, bi slednjič do-
pustila bratom Srbom in Bolgarom,
da se srečajo drugače kot z orožjem
v roki, kajti Jugoslavije ne more biti,
ne da bi se združilo vseh Jugoslo-
vanov«.

Italija je tvorila nekaj časa ce-
ment med Jugoslovani. Velikosrbi
bodo stavbo porušili, ako se ne od-
rečejo nasilju, ki so ga močno grajali,
ko je bilo njim v škodo«.

Rivet pravi, da Francija odkrito-
srčno želi močno Jugoslavijo, ker je
le-ta potrebna za balkanski mir in za
evropski mir sploh. Močna Jugosla-
vija pa se ne more zgraditi na cen-
tralizmu, marveč na federalizmu, oz.
na zelo široki avtonomiji posameznih
ljudstev.

Poljski socijalisti in boljševizem.

Poljski socijalisti so kljub svojim
večkratnim izjavam, ki so jih izdali
glede svojega stališča napram boljše-
vizmu, danes vendar najtrdnjše
obrambo proti evropski reakciji, ki
stremi za tem, da uduši rusko revo-
lucijo. Strankino glasilo »Rabotnik«
ostro protestira proti ententnemu
»demokratskemu imperijalizmu«, ki
se prav v ničemer ne razlikuje od
bivšega pruskega. Poljski socijalisti
protestirajo proti zloni boljševizmu
in celo pozdravljajo približanje pol-
jske socijalistične stranke k vsem ru-
skim socijalističnim strankam nez-
vzemši boljševike.

Šušterskič na delu.

Simptomatično pismo iz Ljubljane.

Naš sodrug — Slovenec iz Švice,
nam je poslal izvod lista »Tagesan-
zeiger«, ki izhaja v Curihu. List pri-
naša pismo »iz Ljubljane«, ki močno
diši po Šušterskiču, oziroma jadrkuje
za bivšo Avstrijo. Ker nam primanj-
kuje prostora, beležimo samo izvie-
ček. Z nekako zlobnostjo se člankar
veseli dejstva, da Slovenci izgubimo
našo solunsko Gorico, Istro, dalmatin-
sko obrežje in del Koroške. Zraven

vsega tega močno hvali bivšo mo-
narhijo in se peni jeze, da so bili ravo-
no Jugoslovani, predvsem Slovenci
oni, ki so lanskega leta zapustili fron-
to. Na vse kriplje hvali bivšega av-
strijskega cesarja Franca Jožefa. Pravi:
»Jugoslovani so izdali ar-
mado in mornarico, zdaj pa se jim
godi čisto prav, da so jih Italijani ta-
ko pristigli!« Slovence imenuje »Mit
Grössenwahn verwirrtes Volk« in se
norčuje iz njih, češ, prejšnji avstrij-
ski parlament je dovolil vporabo
vseh 14 jezikov v državi, zdaj se pa
slovenski jezik v parlamentu in tudi
na Hrvaškem naravnost zaničuje. H
koncu članka pravi: Nemški jezik se
na Hrvaškem še vedno bolj ceni kot
slovenski in povsod si žele nazaj —
nemških uradnikov in gospodarjev. Z
zadostjenjem konča zlobni članek z
besedami: »Das ist das Schicksal der
verratenen Verräter«. — Onemogla
jezica Šušterskičeva!

Narodno predstavništvo.

LDU. Beograd, 9. Današnja seja
narodnega predstavništva se je pri-
čela ob tričetrt na 18. Zapisnik zad-
nje seje se je odobril. Potem, ko so
bile prošnje in pritožbe prečitane, je
prešla zbornica k interpelacijam.

Brzojavne vesti.

Jugoslavija.

Anderson podkonzul Zedinjenih
držav v Beogradu.

LDU. Beograd, 10. Nels Anderson
je imenovan za podkonzula Zedinje-
nih držav v Beogradu. Batonu, načel-
niku ameriške konzularne misije je
naša vlada podelila eksekvatur.

Po svetu.

IZPRAZNITEV LITAVSKE.

Koenigsberg, 9. (DunKU.) Izpraz-
nitev Litavske južno od Njenema se
je izvršila nemoteno.

Člen 61 nemške ustave.

LDU. Pariz, 9. (DunKU.) Agence
Havas poroča: Kakor javljajo listi,
smatra vrhovni zavezniki svet od-
govor nemške vlade, nanašajoč se
na razveljavljenje člena 61 nemške
državne ustave, soglasno kot neza-
dosten. Zato je sklenil, da ponovno
zahteva brezpogojno razveljavljenje
tega člena.

Splošni pregled.

Cerkev in agrarna reforma.

Zastopniki pravoslavne cerkve in
samostanov so se obrnili do ministra
za agrarno reformo s pismom, v ka-
terem zahtevajo, da se cerkvenih po-
sestev naj ne dotakne agrarna refor-
ma, češ, da cerkvena posestva ni
smatrati za veleposestva. Seveda
naši klerikali in duhovščina je iste-
ga mnenja in bi tudi najraje imela,
da bi se to presneto agrarno reformo
kratkotermaj spravilo s sveta. Zopet
dokaz, da se klerikalci kmetom samo
hlinijo in da gre tu predvsem in samo
za koristi duhovščine, ki je prav na-
vadna kapitalistična družba. Če bi ne
imela kapitala, bi morala že zdavnaj
pasti. Pravoslavna duhovščina zad-
nje čase toži, da ji manjka duhovščine
— ker mladina ne kaže več ve-
selja za duhovski poklic. Značilno je
prvo kot drugo.

Naselitev Goričanov v Macedoniji.

V »Slovencu« je priobčil Ant.
Štrekelj, ravnatelj goriške kmetijske
šole, sedaj v Strnišču pri Ptuj, zani-
mive podatke k vprašanju naselitve
goriških beguncev v Macedoniji, ka-
mor je nalašč zato potoval. Pravi, da
je vlada pripravljena, dati v Macedo-
niji vsaki naseljski družini iz zase-
denega ozemlja 5 ha zemljišča za ob-
delovanje in 3 ha za pašo pod jako
ugodnimi pogoji zastoni. Razun tega
bi dobil vsak nad 16 let star možki
po 2 ha. Za nakup orodja in živine da
Narodna banka tudi kredit. Za nase-

Med drugimi je interpeliral poslanec
Ilija Ilić (radikalec) ministra za pra-
vosodstvo, po katerem zakonu naj se
sodijo oni, ki so služili med vojsko
sovražniku. Minister je odgovoril, da
je podrejenim sodiščem že dal toza-
devna navodila.

Dr. Barac je interpeliral notranje-
ga ministra radi dogodkov v okolici
Siska, kjer se v nekaterih občinah
vpoklicani niso odzvali pozivu na
orožne vaje, ter so bili zato kazno-
vani. Minister Pribečević je pojasnil
dogodke in utemeljil postopanje
oblasti.

Nato preide zbornica na dnevi
red, katerega prva točka — razde-
litev v sekcije — se ni mogla izvršiti,
ker je bilo navzočih premalo poslan-
cev. K drugi točki dnevnega reda, —
drugo čitanje zakonske predloge o
dvanajstih — je bilo stavljenih več
izpremenjevalnih predlogov, ki so pa
bili vsi odklonjeni. Nato je predsed-
nik odredil glasovanje. Glasovalo je
vsega skupaj 140 poslancev in sicer
103 za in 37 proti predlogi o dvanaj-
stih. Ker pa število navzočih po-
slancev sploh ni zadostovalo za ta-
kozvani quorum, je predsednik za-
ključil sejo in odredil, da se vrši pri-
hodnja seja jutri, dne 10. t. m., z istim
dnevnim redom.

Stavka v selinskem departementu.

LDU. Versailles, 9. (DunKU.)
Snoči so nastavljeni in delavci sel-
neskega departementa odobrili v ne-
deljo sprejeti sklep o stavki. »Petit
Parisien« javlja, da se prične stavka
danes dopoldne.

Caillaux pride pred sodišče.

LDU. Pariz, 9. (DunKU.) Agence
Havas poroča: Najvišji sodni dvor je
sklenil, da se pozove Caillaux pred
sodišče.

Ameriško volaštvo ostane 15 let v Porenju.

Versailles, 10. Wilson je sporočil
senatorjem, da bo vzdrževala Ame-
rika v Porenju 15 let oddelek vojske.

Kolera v Mandžuriji.

LDU. Amsterdam, 9. (DunKU.)
»Telegraaf« posnema po listu »Ti-
mes« vest iz Pekinga, da je v Har-
binu (Mandžuriji) tekom treh tednov
4000 oseb umrlo na kolero. Vendar se
opaža, da epidemija polagoma po-
jema.

litev v Bački, Sremu in Banatu bi se
pa dobilo za vsakega člana družine
samo po 1 oral zemlje. Za naselitev
pride predvsem v pošteve Kosovo
polje, Strumiška stanica in ozemlje
pri Gradskem. Kosovo polje je dolga
in precej široka dolina z rodovitno
črno zemljo. Sredi doline je želez-
nica. Na Kosovem rase predvsem
pšenica. Tudi krompir zelo dobro
uspeva. Uspeva tudi detelja meteljska
(lucerna), pa tudi trta bi dobro obro-
dila. Po bližnjem hribovju raste bu-
kva in hrast. Podnebje je zdravo.
Strumiška stanica ima zelo ugodno
podnebje in je kraj čisto podoben go-
riški okolici, in jako pripraven za vi-
nogradništvo. Nevarnost bolezni ma-
larije bi se dala kmalu odpraviti, ker
bi bilo treba samo izsušiti luže in
mlake. Na Gradskem je prostora za
naselitev kakih 500 družin. Tu je že-
leznica. Raste pšenica, mak za opij,
tobak in vino. Naseljenci bi si morali
v vseh teh krajih samo zgraditi hiše.
Ugodnosti za naselitev so velike
in pridno delo bi rodilo ogromne sa-
dove.

Greh bivšega finančnega ministra g. Ninčiča.

V »Jugoslaviji« našteva nekdo te-
le grehe Ninčičeve, ki jih je zagrešil
ob priliki »regulacije« valute: 1. Nin-
čič je pustil žigosati bankovce tako,
da jih vsak lahko ponareja. 2. Ni pre-
prečil uvoza napačno žigosanih kron,
katerih se je uvozilo v našo državo
1½ do 2 milijardi. 3. Ninčič je opustil
kolekovanje denarja, pri čemur bi se

Iz prometa potegnili za najmanj dva milij. kron in bi ponarejanje žigov bilo zelo težko. 4. Nincič je namenoma hotel uničiti vrednost žigosane krone iz sovraštva do novih državljanskih SRS, ki so bili prej podaniki Avstro-Ogrske. Zato bi moral Nincič pred sodišče. 5. Srbski dinar se danes nima oficijelnega kurza in uguslov. divizne centrale sploh ni. Nincič je hotel 7 milijard pasivno žigosanih kron nepravilno razdeliti, tako da bi reveži trpeli, dobičkarji in denarni mogotci pa se smejali. Pa ne, da bi imel Nincič tajne zveze z vojnimi dobičkarji...

Transporti jugoslovanskih izselencev
prihajajo zadnje čase precej pogosto iz Amerike na Reko v svojo domovino. Prevozniki stroški iz Amerike do Reke znašajo za eno osebo 2000 dolarjev.

Značilne izjave.
»Straža« je nedavno napisala tole: Pametna beseda. G. dr. Ivan Tavčar igra v svoji stranki krstno ulogo, ker poleg drugega v agrarni reformi zastopa mnenje, da jo je treba zaenkrat odložiti. Sicer pa je treba, po njegovem mnenju spoštovati zasebno lastnino in tudi agrarna reforma ne sme grešiti zoper to načelo. — Vse te in enake izjave so jasen dokaz, da je obema našima meščanskima strankama prepotrebna in za naše kmete tako zelo koristna agrarna reforma silno stina minka, ker agrarna ref. ogroža vlekakapital in veleposresta tako zasebnih kot tudi cerkvenih mogotcev. Kaj ima torej delavec in kmet pričakovati od klerikalne in liberalne stranke. Samo škodo! Vlekakapitalisti in veleposestniki so v klerikalni kot liberalni stranki enaki! Gre se vsem edino za to, da z denarjem održe oblast nad ljudstvom! Mi pa zahtevamo, da se ljudstvo naj samo vlada, ker ljudstvo je edino zmogljivo vladati se pravilno!

Lep dokument.
Naši ministri so kapitalisti, ki znajo delati tudi imenitne »kšefite«. Tako je prejšnji minister za agrarno reformo, v očeli naših liberalcev najbolj strokovnjak za »pravično« agrarno reformo, podpisal neko pogodbo s zastopnikom »Prve hrvatske posojilnice« in tovarne likerjev in Otona Sterna za ustanovitev osrednje žgarnarne, v koje odboru je tudi dr. Poljak poleg raznih židovskih kapitalistov, kjer bo vlek 25% čistega dobička.

Grozote krščanskih socialstov na Madžarskem. Včerajšnji »Večerni list« piše: »Iz Mohača se uradno poroča, da prinaša Donava z Ogrskega zopet ogromno število mrljcev. Naplavljene mrljice fotografirajo in nato pokopljejo.« Pod njo pa prinaša tudi notico o morjenju Judov. — Lepe reči! »Večerni list«, ki ne more reči, da so te ljudi pomorili boljševiki, oprezno zamolči krivca. Mi mu pa odkrito povemo, da so krivci tega krščansko socialni monarhisti. Da »Večerni list« je prinesel zopet eno fotografijo, katere tako zelo rad prinaša o nasprotnikih, sedaj pa je priobčil nehoti »fotografijo« ljudi svojega kopita, nad katero se lahko s ponosom zgleduje...

Židje — sionisti na delu.
»Daily Express« pravi, da se mesto Jeruzalem preobrazuje. Prebivalci in naseljenci so začeli s pridnim delom. Začel je v Jeruzalemu izhajati tudi hebrejski dnevnik »Hadašot Haerej«, glasilo sionistov, ki bo v židovskem pokretu igral najbrže vodilno vlogo.

Bankirji bodo odložili o mednarodni upravi valute?

Angleške »Times« poročajo, da se bodo sešli v Parizu bankirji ententnih veselj, da bodo temeljito proučili problem valutarne uprave. K posvetovanjem bodo povabljene tudi banke nevtralnih držav, ki imajo v posesti ogromne vsote v valuti ententnih držav. Glasilo angleških kapitalistov ta načrt zelo hvali in pravi, da posvetovanje praktično izboljša oseb veliko lažje izdelava učinkovit program za valutno upravo, kot pa strokovnjaki, ki nimajo pojma o praktični uporabi svojih teoretičnih znanosti. Predlogi posvetovanj pariskih bankirjev bodo predloženi dotičnim vladam.

Gotovo ne pretiravamo, ako pravimo, da imajo posvetovanja bankirske internacionale v Parizu za gospodarski položaj delavskih razredov v bodočnosti lahko dalekosežnejši pomen kot vsa mirovna konferenca, kajti od uprave valute je odvisna cela vrsta gospodarskih vprašanj, ki

globoko segajo v življenje revnega ljudstva. Dolžnost proletarijata ententnih držav je, da pazno sledi bankirskim posvetovanjem. Popolna izključitev strokovnih delavcev pričča, da se gre za rešenje valute predvsem glede na korist kapitalističnega finančne internacionale in da se bo glavno gledalo na blaginjo in dobičke bank.

Dnevne vesti.

Demagogi.
Klerikalna stranka je prišla, odkar nima več svojih ministrov, ob pamet. Kar priobčujeta »Slovenec« in »Večerni list« nekaj časa sem, presegla že vse meje. Večjih neokusnosti, podležij naltolcevanj, nizkotnejše demagogije ne najdeš skratka. Onemogla jeza teh ljudi zavzema že oblike trajnega akutnega histerizma. Kako naj jim revežem pomagamo? Bodite vendar strpnješi. Saj bosta Korošec in Gostinčar še ministra! Kajpa! Nikar ne obupajte! Protic je še živ in vas ne bo pozabil, neustrasene bojevnike revnega ljudstva, sovražnike... kapitalizma in reakcije... Saj veste, da se vam ob tem nihče ne smeje za hrbtom. Kvečjemu naravnost v obraz. Na primer mi, sohr. Kristan, itd. In zato ste nas oblagodarili v »Večernem listu« z duhovitim člankom: »Kristan se smeteje!« Kako bi se ne! Najprej glasujete proti znižanju carin na najnujnejših ljudskih potrebščinah, potem pa kričite o potrebi oblik in obavev za revne slone! Kristan se pa ni smel niti temu, smejal se je vašim metodam. In ne samo on. Cel parlament. Saj prihajate menda tam le v toliko v pošte, v kolikor služite z vašim nastopom drugim v zabavo. Ravno zato vam ni treba obupati. Pridete zopet do svojih ministrov. Zato, da se bomo še bolj smejali. S tako demagogijo ne boste ljudstva ne oblikli ne obuli.

Lov na verižnike! — Bol proti oduhom!
Pod takimi naslovi prinašajo meščanski listi skoraj vsak dan članke. — Gospodarske razmere so še tako neznosne, da je res potrebna nujna od pomoči, drugače bomo morali sami začeti to aktualno vprašanje reševati, verižnike in oduhne poloviti in jih tudi takoj kaznovati.

Naša vlada išče tam odušstva in veriženja, kjer ga ni; policijski organi stikajo po raznih kotih in gostilnah, da vlovijo kakega invalida, kako begunko, ali kakega malega obrtnika, ki v svoji stroki ne more radi pomanjkanja surovin in drugih sredstev delati. Revež je bil v vojski, nima več zdravja in ne denarja, urad za pospeševanje obrti pa — brez denarja nobenega ne pospešuje! Takih siromakov imamo na tisoče. Klatiti se morajo v mestu in na deželi po raznih gostilnah in kotih z nahrbtniki, kom ali torbico blaga, ki ga prodajajo. Vsak človek hoče in mora živeti, krasti pa je prepovedano, in beračiti se ne sme... Komunizma pa v Jugoslaviji baje še — ne marajo! Razmere so krive, da si morejo ljudje iskati tem potom zaslužek — seveda trgovec v svoji trgovini in hiši sme zahtevati in vzeti od konsumentov kolikor hoče! Vsem večjim trgovcem se je posrečilo, da so se na ta ali drug način opostili voljstva in so doma na nesramen način odrinili ljudstvo! Vse podpore in ves denar je šel v blaginje takih krvososov, ki jih Jugoslavija tako zelo protežira. In ti ljudje se sedaj norčujejo iz invalidov, beguncev in uničenih malih obrtnikov! Na deželi kakor v mestu so postali v par letih skoro vsi trgovci vlekakapitalisti, in ne bodo hoteli korakati z malim poštenim zaslužkom naprej, kar pomeni za ljudstvo veliko nevarnost.

Poznamo v praksi kapitalistično moralo. Zatorej je treba kolikor mogoče hitro osnovati konsumna društva. Siromaštvo in brezposelnost raste dnevno. Vsak človek mora imeti pravico za obstoj v svoji državi! Razumno ljudstvo ve, kje se verižniki in oduhne doma. Opominjamo vlado, da je že skrajni čas, da se zapleni verižnikom in oduhom imetje. V teh ljudeh iščite sovražnike države!

Stanovanjska beda v Ljubljani.
V petek, dne 12. septembra ob 19. uri 30 minut se vrši v »Mestnem domu« javen shod vseh, ki so do sedaj ostali brez stanovanja, da premotrijo svoj današnji položaj in pogledajo na usodo, ki jih čaka, ako se bodo zanašali na reševanje stanovanjske krize brez njih sodelovanja. Shod je velike važnosti za posameznika, kakor za splošnost. Kdor more, naj se tega shoda udeleži, da bo manifestacija brezstanovancev čim silajnejša!

Odkodnine
za rekvirirane predmete in predvsem živila, ki so jih srbske čete na svojih pohodih na naših severnih mejah rekvirirale, se bodo plačale vsem tistim, ki so prizadeti in imajo v rokah take neporavnane račune. Prizadete stranke naj najkasneje do 1. oktobra t. l. prošijo pri mariborski pukovski komandi št. 44, da se jim račun likvidira. Stranke, ki nimajo potrebnih dokumentov, naj pri svoji občini s pričami dokažejo, da jim je bilo kaj rekvirirano, za kar še niso prejeli plačila.

Pokrajinski odbor za zaščito dece v Ljubljani.

Z 9. septembrom 1919. je pričel poslovati v Ljubljani urad »Pokrajinskega odbora za zaščito dece v Ljubljani«, ki je podrejen državnemu oddeljenju za zaščito dece v Belgradu. Delokrog »Pokrajinskega odbora« se razteza na vso Slovenijo, njegov urad je pa razdeljen na štiri oddelke, ki upravljajo sledeče posle: I. oddelke: Vodstvo urada; pravni svet; v varstvenih zadevah, pravna pomoč nezakonskim otrokom in materam; skrb za gluhozorne in slepe otroke, skrb za duševno zaostala deca; otroške bolnice. II. oddelke: Skrb za dolence in porodnice, oskrba otrok v predšolski dobi (oskrbovalnice za dojenčke in posvetovalnice za matere, domovi za otroke do 6. leta, otroški vrtci). III. oddelke: a) Vzgoja zanemarljene mladine — deželno vzgojevališče za dečke in dekliške vzgojevališče; vajeniški domovi, poklicne posvetovalnice za mladino obojega spola, ki je zadostila ljudsko šolski obveznosti. b) Vzgoja ogrožene mladine (Rakovnik), sirotišnice in oskrba sirot. IV. oddelke: Organizacija, dnevno zaveščišče, statistika, publicistika. — Mladinski oddelke poverjenstva za socialno skrb preneha z dnem ustanovitve »Pokrajinskega odbora«. Vse vloge, ki se tičejo varstva otrok in mladinske oskrbe, je odsej nasloviti na »Pokrajinski odbor za zaščito dece v Ljubljani«, deželni dvorec, II. nadstropje. Uradne ure za stranke novega urada so vsak delavnik od 10. do 12., svoje uradne prostore ima »Pokrajinski odbor« v deželnem dvorcu, II. nadstropje soba 131 in 132. — »Pokrajinski odbor za zaščito dece v Ljubljani«.

Pričetek šolskega leta 1919/20. na javnih mestnih ljudskih šolah v Ljubljani.

Na javnih mestnih ljudskih šolah ljubljanskih se prične šolsko leto 1919/20. v sredo, dne 24. t. m. in dne 25. t. m. z rednim šolskim poukom. Vpisavalo se bo v ponedeljek, dne 22. in v torek, dne 23. septembra v vselej od 8. do 12. ure dopoldne in sicer: Za I. mestno deško ljudsko šolo v šolskem posloju v Komenskega ulici št. 19; za II. mestno deško ljudsko šolo v šolskem posloju na Colzovi cesti št. 5; za III. mestno deško ljudsko šolo v šolskem posloju na Erjavčevi cesti št. 21, v II. nadstropju; za IV. mestno deško ljudsko šolo v šolskem posloju na Prulah št. 13; za V. mestno deško ljudsko šolo v šolskem posloju na Erjavčevi cesti št. 21, v I. nadstropju; za I. mestno dekliško ljudsko šolo v šolskem posloju na Sv. Jakoba trgu št. 1; za III. mestno dekliško šolo v šolskem posloju na Erjavčevi cesti št. 21 pri tleh; za šišensko deško in dekliško ljudsko šolo v šolskem posloju na Gasilski cesti št. 242; za mestno trirazrednico na Barju v šolskem posloju na Karolinski zemlji št. 40. Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se načelno odklanjajo. Vse podrobnosti polnšajujejo šolska vodstva pri vpisovanju.

Poštnim uslužbencem na znanje!

Zveza poštne organizacije naznanja, da je došla naredba poštnega ministristva o draginskih dokladah vsem onim uslužbencem, ki jih dosega še niso prejeli. Doklade bodo izplačane do 15. t. m.

»Zveza« poroča dobrodelno društvo »Previdnost« (Vorsicht) v Karlovih varih, da ostanejo vsem članom v vseh novih državah njih pravice zjamčene. Vsled prekinjenega denarnega prometa s tujimi državami in vsled različne valute posameznih novih držav, se v smrtelnih slučajih članom izven Čehoslovaške ne izplačujejo zavarovalnine. Zaostale doneske bodo morali člani naknadno poravnati, ko se denarni promet in valuta med državami uredi. Če bi društvo prisloplilo v posameznih državah k čekovnemu prometu, bi bilo oškodovano vsled neugodne valute. Tako n. pr. je nakazal neki član na južnem Tirolskem 80 K potom banke, za kateri znesek se je društvu izplačalo le 48 čehoslovaških kron. Ko

bodo razmere urejene, bo društvo člane pravočasno obvestilo.

Pošiljatve iz Amerike.

Opozarjamo na poziv jugoslovanske pomožne akcije v Ameriki, ki ga objavljamo na četrti strani. Dobro bi bilo, ako bi imena adresatov ponatisnili tudi drugi listi.

Drobno.

— Upravna komisija tehniško-visokošolskih študijskih fondov v Ljubljani, Turjaški trg št. 1, I. nadst. obvešča vse one abituriente in slušatelje domačih in inozemskih tehniških visokih šol, ki žele državne podpore v namen svojih študij, da do 15. t. m. vpošljejo nekolikovane prošnje, katerim je priložiti študijska spričevala, krstni in domovinski list ter uradno potrjen izkaz o premoženjskih razmerah, v katerem je posebej navesti ali prosilec uživa že kako ustanovo. Na tozadevne že vložene prošnje se bo istotako oziralo. Abiturijentom, katerim se nudi prilika obiskovati tehniško šolo v Ljubljani, se za inozemske tehniške visoke šole ne bodo podeljevale podpore; ob enem bodi javljeno, da se na tehniko v Ljubljani še letos otvori kemični oddelke.

— Na državni višji realki v Ljubljani prične šolsko leto 1919-20 radi popravil v posloju nekoliko poznejše kot na drugih srednjih šolah. Začetek se pravočasno naznani v ljubljanskih dnevnikih. — Ravnateljstvo.

— Francoski licej. Vlada je sklenila, da osnuje v Belgradu francoski licej. V proforskem zboru tega zavoda bo polovica profesorjev iz Francije.

— Oduščenih dobrovoljci. Vsled brzojavnega obvestila notranjega ministristva razglašala deželna vlada, da naj se oduščenih dobrovoljci ne podajajo v Belgrad za podporo in pomoč. Kakor hitro se bo dobil v to svrhu nov kredit, se bo izdala odredba, da bo vsakomur podpora nakazana doma.

— Poziv vsem jugoslovanskim dobrovoljcem. T. j. onim, ki so vstopili še pred prevratom v Srbsko ali kako zavezniško armado. Deželna vlada za Slovenijo je odobrila pravila, ki jih je sestavil pripravljalni odbor za »Društvo jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo«. Radi tega sklicuje pripravljalni odbor ustanovni občni zbor imenovanega društva na nedeljo 14. septembra v Ljubljani, v mali dvorani »Narodnega doma« ob 3. popoldne. Z ozirom na važnost tega zbora prosimo vse dobrovoljce, da se sigurno udeležijo. Kdor pa se ne bi mogel udeležiti, naj vpošlje svoje točne podatke na naslov: Fedor Šljajner, Ljubljana, Zaloška cesta 9.

— Slovo. Sodrugi požarnik Fric, vlakovodja iz Vrhnike, se je moral, žal, preseliti v Nemško Avstrijo. Z njim smo izgubili vrlega sodruga, inteligentnega sobojevnika. Sodrugi požarnik pozdravlja ob tej priliki priročno vse sodruge in prijatelje. Vračamo mu pozdrave v imenu vseh, ki so ga poznali in cenili.

— Natečaj. Pri obrtnem nadzorništvu v Ljubljani se razpisuje mesto asistenta. Prosilcem se je izkazati, da so praktični delavci v lesni ali kovinski industriji ter da imajo obrtno-šolsko predzobrazbo. Plača po dogovoru. Prošnje je vložiti do dne 1. oktobra 1919. pri podpisnem poverjenstvu. Deželna vlada za Slovenijo, poverjenstvo za socialno skrb.

— Društvo državnih računskih uradnikov na slovenskem ozemlju vabi vse svoje člane na izvanredno glavno skupščino, ki se vrši dne 17. t. m. ob 20. uri v mestni posvetovalnici na magistratu z dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Sprememba društvenih pravil. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. V zmislu društvenih pravil § 14. naj člani vsaj pet dni pred skupščino pisмено izroče svoje predloge najbližjemu odborniku. Dolžnost članov zahteva, da se vsi z ozirom na važnost stanovske organizacije osebno ali po svojih zastopnikih udeležijo skupščine. Stanovski tovariši, ki še niste člani, pristopite takoj.

— Glejatiški svet je v svoji včerajšnji seji soglasno sklenil, da se razide.

— Drobiz mesta Sarajeva. Po vzoru Zagreba in Osjeka bo izdal tudi mestni zastop Sarajeva poseben papirnati drobiz.

Zanimiva razkritja o deželnem in občinskem gospodarstvu na Kranjskem.

KAKO SO SLEPARILI.

(Dalje.)
Ti večji stroški so bili neizogibni in so radi tega popolnoma opravičeni, posebno, ker so tudi več kot zadostno pokriti s prihranki pri drugih naslovih.

Omenja se, da se v letu 1914. in tudi v naslednjih letih ni izvršila regulacija učiteljskih plač, dasi je bila potrebščina za to dovoljena po proračunu za leto 1914. Izvršitev je izostala, ker dotični zakon ni bil sankcioniran.

O dohodkih in stroških deželnih zavodov so računi sledeči:

Deželna prisilna delavnica.

Uspeh:
Dohodki 118.754 K 74 h
Stroški 178.754 K 64 h

Primanjkljaj 59.999 K 90 h

Proračun:
(130.412 K — 11.657 K 26 h)
(171.340 K + 7.414 K 64 h)

(40.928 K + 19.071 K 90 h)

Deželna bolnica.

Uspeh:
Dohodki 274.791 K 15 h
Stroški 514.463 K 98 h

Primanjkljaj 239.672 K 83 h

Proračun:
(237.609 K + 37.182 K 15 h)
(499.656 K + 14.807 K 98 h)

(262.047 K — 22.374 K 17 h)

Deželna blaznica.

Uspeh:
Dohodki 38.130 K 44 h
Stroški 177.001 K 95 h

Primanjkljaj 138.871 K 51 h

Proračun:
(31.989 K + 6.141 K 44 h)
(177.910 K — 908 K 05 h)

(145.921 K — 7.049 K 49 h)

Deželna hiralnica.

Uspeh:
Dohodki 3.147 K 59 h
Stroški 37.783 K 02 h

Primanjkljaj 34.635 K 43 h

Proračun:
(1.600 K + 1.547 K 59 h)
(34.166 K + 3.617 K 02 h)

(32.566 K + 2.069 K 43 h)

Deželni muzej.

Uspeh:
Dohodki 10.252 K 51 h
Stroški 35.603 K 62 h

Primanjkljaj 25.351 K 11 h

Proračun:
(9.467 K + 785 K 51 h)
(47.242 K — 11.638 K 38 h)

(37.775 K — 12.423 K 89 h)

Deželno gledališče.

Uspeh:
Dohodki 635 K 10 h
Stroški 31.064 K 84 h

Primanjkljaj 30.429 K 74 h

Proračun:
(100 K + 535 K 10 h)
(21.326 K + 9.738 K 84 h)

(21.226 K + 9.203 K 74 h)

Kmetijska šola na Grmu.

Uspeh:
Dohodki 31.179 K 32 h
Stroški 56.265 K 83 h

Primanjkljaj 25.086 K 51 h

Proračun:
(22.390 K + 8.789 K 32 h)
(62.778 K — 6.512 K 17 h)

(40.388 K — 15.301 K 49 h)

Kmetijsko kemiško preskuševališče.

Uspeh:
Dohodki 9.691 K 39 h
Stroški 8.103 K 97 h

Primanjkljaj 1.587 K 42 h

Proračun:
(— + 9.691 K 39 h)
(7.300 K + 803 K 97 h)
(7.300 K — 8.887 K 42 h)

Izven proračuna so bili dohodki in stroški sledeči:

Dohodki 18.666 K 30 h
Stroški 793.590 K 93 h

Primanjkljaj 775.224 K 63 h

(Dalje prilh.)

Iz stranke.

SODRUGOM 2 VICA-GLINC IN ROŽNE DOLINE.

Pisali smo že, da se vrše predavanja vsako sredo v gostilni pri gospodu Korošcu in sicer redno ob 20. uri.

Imeli smo že različne predavatelje, ki so nam govorili o različnih zanimivih vprašanjih. Zanimanje za predavanja je bilo od začetka izredno veliko. Zadnje predavanje o predmetu, ki je nam delavcem zelo malo poznano in sicer o agrarnem vprašanju je pa bilo slabo obiskano. Mogoče se bo kdo zagovarjal s tem, da so sedaj pasji dnevi, to pa nikakor ne drži. Ne smemo pozabiti, da kar smo zamudili v vojnem času, moramo sedaj nadomestiti. Vojne nimamo v svojem programu, a vendar smo se morali prisiljeni udeležiti skozi pet let; sedaj pa moramo stremeti za tem, da se izobrazimo, kjer je delala prej puška, naj dela sedaj pero, kjer je bila vojaška disciplina, naj bo sedaj trdna socialistična zavest, ker le v izobrazbi je moč, ker le izobražen delavec lahko uveljavlja sebe, svoje zahteve in cilje.

Predavanja se bodo nadaljevala vsako sredo. Govorilo se bo o agrarnem vprašanju v Rusiji. Vsem sodežnikom, katerim je kaj na tem, da se zberemo skupaj vsaj na tem edinem večeru v tednu v svrhu skupne izobrazbe, naj bodo te besede zadostni opomin.

Naznanjam nadalje, da se namestniki stenografski tečaj lahko prične kakor hitro bomo imeli zadostno število prijavljenih. Vsi tisti, ki bi se radi naučili hitre pisave, zlasti mladeniči in mladenke, se lahko javijo pri društvu »Svoboda« ali pri sodr. Korošcu. Zima se bliža in s tem tudi dolgi večeri, kam naj zahata naša mladina? V šolo, to naj bo odgovor vsem!

Makuc.

Shod v Kropi se bo vršil v nedeljo, dne 14. t. m. ob 14. uri (2. uri popoldne) v društvenih prostorih št. 16. Poroča sodrug Veho v iz Ljubljane.

Strokovno gibanje.

Odborova sela »Osrednjega društva lesnih delavcev in sorodnih strok« se vrši v petek, dne 12. sept. t. l. takoj po delu v društvenih prostorih. Vabljeni so tudi odborniki podružnice Ljubljana. Točna udeležba dolžnost. — Predsednik.

Iz Slovenije.

Kropa.

Kje je terorizem? Zahvaljujemo se dopisniku »o polemici v Kropi in Kamnigori« v »Napreju« št. 292, kjer je podal pravo sliko o splošnem položaju v teh krajih in dostavil še tole: Veliko zanimanje in usmiljenje kažejo klerikaleci do delavstva, seveda le navidezno. V resnici je pa stvar drugačna. Čutilo namreč, da so po slepem slučaju prišli do vodstva pri zadrugi, čutilo tudi, da so nesposobni uspešno voditi precej obširno zasnovano podjetje. Zato porabijo vsako priliko, da skličejo bedne ljudi skupaj. In kadar to stori, ne znajo drugega kot zabavljati čez socialne demokrate in delati za svojo onemoglo politiko. Kako pa so usmiljeni, kaže najlepše slučaj Resman. Zupan in Gasperski, katerim so storili na predlog krščansko-katoliškega župnika toliko krivico, da bo morala soditi vmes poseči. Omenjeni trije so prvovrstni delavci, pa so jih izključili kot člane samo zato, ker so organizatorji kratevne socialne demokratske politike in strokovne organizacije! — Na večer 5. septembra je bil zopet sklican sestanek delavstva pod pretezo »važne zadeve za delavce«. Ali tukaj so zopet zašli na socialne demokrate, in ker utrjeno delavstvo ni bilo dovolj razpoloženo za stare fraze, so pa kar sami vpili »živijo« in »dol« njim. Zupan je upil: »Dol s kapitalom!« — gotovo je mislil na tiste vsote od zvonov od ubožne zakladnice itd., ki so šle za vojno posojilo, za od njih toliko oboževano Avstrijol Nazadnje, ko je še omenil naš čelnik izrazil obžalovanje, da so pri zadrugi sprejeli socialnega demokrata v delo, so soglasno sklenili, da bodo prosili za njuno odpoved glede surovin ministra za rube in šume, sodruga Antona Kristana. Ko to dosežejo, pa bodo takoj vse socialne demokrate vrgli iz zadruge. Smešno je to, silno smešno, ko bi pri tem ubožno pošteno delavstvo toliko ne trpevalo. Povemo vam končno samo to: pripravnosti vam ne manjka! Z našim delom pa boste samo to dosegli, da bo prej vaše škodljive politike konec. Hlinavščina. Z ozirom na preteči polom kovinarske domače industrije

v Kropi in Kamnigori je nar. poslanik Costinčar od SLS govoril na nekem shodu, da bo storil vse korake pri vladi, da se kaj ukrene za delavstvo v Kropi in Kamnigori. Lepo in vse v redu! Poslanec Smodec je govoril o raznih gnolobah v državi, pa da se za ministrskini stolčki Jugoslovanski klub ne bo nikdar lovil? Če pa se država ne bo sestavljala tako, kakor želi Jugoslovanski klub (ta si seveda želi samega sebe na krmilu — logika!), potem bo čistil nered in gnolobo brezobzirno (torej drugače bi jo ne!). — Res, v zavijanju ste gospodje mojstri! Govorite sedaj, kakor da bi nered in gnoloba, ki jo je klerikalna propaganda zanesla v Kropo in Kamnigori — z vašim »strokovnjakom« župnikom, kdo drug povzročil! Pa menda vendar ne socialni demokrate? Saj je bila cela Slovenija vedno pod klerikalno komando — že davno sem od Šusteršiča. In tudi do sedaj je bila skoro vsa oblast v vaših rokah! Ali zapomnite si, da smo vašega hlinjenja in hlinavščine že sili in pri volitvah se vas bomo že še marsikje otrsili! Usodo Kroke in Kamne gorice imate torej predvsem vi na vesti, sedaj pa resnico zavijate! Kdo je za kriv pretečega poloma, če ne vi?

Rajhenburg.

Na prebivalstvo tega okraja se je menda že čisto pozabilo posebno kar se tiče dobave sladkorja, soli in tobaka. Seveda na to se pa ni pozabilo, da bi ne pobirali davkov kakor drugod! Kje so pravice?! Slišimo, da se je v Brežicah od maja meseca že štirikrat delilo sladkor po 40 dkg. do čim smo v našem okraju v tem času samo enkrat dobilo po 35 dkg. Tudi soli nam manjka. Ljudje so bili že prisiljeni kupovati si rdečo živinsko sol za kuhinjo. Zaradi pomanjkanja tobaka vlada istotako silna nezadovoljnost. Kam gre ves sladkor, sol in tobak? Pozivamo kompetentno oblast, da nam teh stvari nemudoma preskrbi v zadostni meri.

V nedeljo, dne 14. t. m. ob osmi uri popoldne se vrši rudarski shod v gostilni g. Fr. Vranetiča. Kolikor nam že znano, pride poročevalec iz Trbovelj! Udeležite se tega shoda v mnogobrojnem številu.

Pretečeni teden se je vršil pri nas shod takozvane »Samostojne kmetičke zveze«. Raz plakatov so kričale besede: proč od klerikalcev, proč od liberalcev! Na shod je prišlo mnogo kmetov, čeprav je duhovščina agitirala zoper ta shod. Govorili so na shodu: veleposestniki in župani, med njimi tudi g. Urak, veleposestnik in župan občine Oloboke. Shodu je predsedoval župan Kamej iz Stolevnika. Delavce ta shod ni toliko zanimal, ker dobro vedo, da je vse to le hinavska mahinacija, s katero se kmete hoče na nov način varati. Naši mali kmetje (in teh je največ v našem okraju) so itak tako slabo sitirani, da bi bila za nje priklopitev k tej novi stranki, ki sestoji iz samih agrarcev, velepos. in takozvanih »vlelemož«, pogubna. V družbi s temi ljudmi naš kmet pač nima ničesar pričakovati. Mnogo od naših kmetov se se mora siloma udeleževati dela v tukajšnjem rudniku in predoru, ker preti njihovim malim kmetijam poguba. Veleagrarci in enaki ljudje so že marsikatero ubožnega našega kmeta spravili »na bobene« in v tuje kraje, v rudnike in tovarne. Davpi so že v mirnih časih vedno bolj naraščali. Propadali so naši kmetje in se propadajo, ker so bili samo kmeti in duhovnikov. In sedaj se jih vabijo zopet na drugo stran med velepos. sestanke, ki bi najrajši malega kmeta utopili v žlici vode. Žalibog se je našlo par kmetov, ki so šli na te ličnane, drugi pa dobro vedo, da je le v zvezi z delavstvom, t. j. v naši socialno-demokratski stranki, pravica in rešitev za našega kmeta. Danes že vsi kmetje odobravajo delavske organizacije, ker dobro vedo, da so te organizacije pot do boljše bodočnosti. Vse druge organizacije ne bodo našemu kmetu prav nič pomagale. Zato kmetje! Delavci ste, kakor mi, trudite se, kakor mi, z delom vaših rok od jutra do večera za vsakdanji kruh in življenje, zato le vkup — svoji k svojim, v našo stranko proletarijata!

Kamnica pri Mariboru.

Tudi tu se je vršil 31. avgusta shod, na katerem se je kljub slabemu vremenu zbralo nad pričakovanje mnogo ljudi, ki hočejo stopiti v vrste socialnih demokratov.

Le tako naprej in zmaga bo naša!

Iz Frama pri Mariboru.

Preteklo nedeljo smo imeli v naši vasi lep shod, kljub temu, da je že par tednov preje »Slov. Gospodar« svaril vsakogar, da ne bi dal pro-

stora na razpolago za shod in celo šolo, ki je vsem strankam po nalogu vlade v Ljubljani za shode prosta, še to so nam hoteli neki napredni nazadnjaki in črni oblastniki prepovedati. Pa so se pravčasno premislili. V »Slov. Gosp.« je neimenovani junak nesramno napadel sodruga Kristofa, češ, da ta nemškutarski privandranec agitira za rdečkarje. Zakaj se ta podli obrekovalac ni podpisal? Mar morda ve, da je menda on še v pienicah jokal, ko je Kristof že zdavno v Framu zagledal luč sveta, kot dober Slovenec, ki živi že nad 30 let v Framu? — In še to: G. gerent Črne, ki pravi, da ni bil nikoli klerikalec, ki pa ni povedal, kakšne barve je, ta mož sprejme čast predsednika za shod, ga zaključijo predno je začel — in nato stisne rep med noge pa gre s svojo kliko. Mi pa smo zborovali naprej. Bili smo pač sami zavedni socialisti skupaj. In mi nas malo! Rdeča zarja je posijala v našo dolino in noben demokrat, niti hujškanje »Stražarjev« in »Slov. Gosp.«, je ne bo več agasila! Živel socializem!

Shod v Gorenji Bistrici pri Slov. Bistrici

se je vršil v nedeljo, dne 31. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne. Številnim poslušalcem je poročal sodrug V. Grčar iz Maribora.

Kultura.

»Favna«. Angleški spisatelj Edward Knoblauch. — »Favna« je satira na nekoliko zastarel tema takozvanega ženskega gibanja, borbe, ki so jo na Angleškem pred vojno forsirale bojevite sufražetke. Hkrati je vpletel avtor v svojo burko nekaj dokaj posrečenih repik na vsi človeški družbo, njeno zlagano konvencionalnost, laži-moralo in civilizacijo. Hvaležna naloga, izvedena s precej večjo spretnostjo. Obilo teatralike, preobilo krasnoslovja in deklamacij. — Vprizoritev igre ni lahka, zlasti tudi, ker bi dostojna scenerija, kot jo zahteva takšno dekorativno delo, ki je vse preračunano na zunanji efekt in bleščeč okvir, zahtevalo mnogo stroškov. Ulogo Favna je kreiral g. Šest in z mirno vestjo mu prorokujem, da bo postal s to ulogo popularen med ljubljanskimi posetniki gledališča, tistimi namreč, ki hodijo v teater zaradi teatra. Upam, da tudi — po kakšni drugi ulogi — med nami, ki hodimo v gledališče, še radi česa drugega. V ostalem so bili vsi akterji še dokaj na mestu. Gospodje v splošnem boljše nego dame. Gosp. Martinčević je sicer nekam kinematografski mršil svoje obrvi, kar nikakor ni potrebno, tudi g. Osipovič očitno zelo ljubi pretiravanje, ki pa spominja bolj na karikaturu nego grotesko. Glede g. Miciča pa penavljamo še enkrat, da ta mož ne spada na oder. S svojo strašno »igro« je povzročil, da tudi gđc. V. Danilova ni mogla storiti, kar bi gotovo rada. G. Juvanov je bila zelo feč, čeprav je jasno, da salon ni poprišče, na katerem se izživlja njen element... Nekako najboljše med damami je bila še gđc. Wintrova, naša stara znanca, ki bo že še — kot upamo — dobili kdaj drugačno, njej prikladnejšo ulogo. — Občinstvo se je imenitno zabavalo in se bo še; človek je vesel, ko vidi, kako nedolžno se ume smejeti — samo sebi.

F. A.

Zdravstvo.

Medicinci, farmacevti! Oddale se bodo podpore eventualno štipendije v omejenem številu za medicince, medicinke, farmacevte in farmacevte. Dotični, ki reflektirajo na tako podporo eventualno štipendijo, naj vložijo s potrebnimi listinami (krstni list, domovinski list, nubočni list, dokazila o dosežanih študijah) opremljene prošnje, v katerih mora biti označeno tudi mesto, kje da bodo nadalje študirali. do 20. septembra 1919. pri zdravstvenem odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

Novo podražanje sladkorja.

Češki listi poročajo: Dne 26. avgusta t. l. se je vršilo posvetovanje čehoslovaških sladkorne komisije, na katerem je bilo sklenjeno na podlagi kalkulacij sladkornih rafinerij, znatno podražanje sladkorja.

V bodoče bo veljal 1 kg sladkorja na drobno K 3,48 napram K 2,90 v sezoni 1918-19; torej sladkor se bo podražil za 58 vinarjev pri 1 kg; to je celih 20%.

To povišanje je bilo — kakor omenjeno — izvedeno na podlagi

*) Krone so povsod čehoslovaške, in te imajo precej večjo vrednost od jugoslovanskih.

kalkulacij predloženih od sladkornih baronov, ki so pri vračanju rešili to v velikih slučajih računali za 50 do 100% višje. Tako so računali n. pr. meze za 19 K 8,40 napram P 4,55 v sezoni 1918-19. Podobno temu je pri celi vrsti podatkov. Procentno rešijo računajo na 7%.

Pri določitvi cen je določila sladkorna komisija osnovno ceno rafineriji na K 280 napram K 226 v sezoni 1918-19. K tej osnovni ceni računajo še surovničar K 10 dodatka in rafinerijam tudi K 10. Tako določajo potem ceno naslednje: K 300.— velik hlebec (štok), K 10.— postajni pridaček, K 2,50 grosistov dobiček, K 6,50 razdeljevalcev dobiček, K 19.— detaljistov dobiček,

K 338.— osnovna cena za velike hlebce v detalju.

K temu se pripiše še K 10 za izenačenje tarre in 1 kg sladkorja stane na drobno K 3,48.

Zanimivo je, kako so prišli gospodje do določitve osnovne cene za velike hlebce. Računajo postajni pridaček K 10 in grosistov dobiček K 2,50, daji je znašal ta pred vojno 50 vinarjev; dalje dobiček razdeljevalcev, to so na Češkem živnostenska in druge banke, K 6,50 in dobiček prodajalcev na drobno K 19; v mirovnem času je znašal ta dobiček praviloma K 1½!!

Gospodje opravčujejo zvišanje sladkornih cen z zvišanjem cen repe in z zvišanjem cen produktivnih sredstev, in tako prihajajo do nesmiselnega podražanja sladkorja. Sedaj, ko se borijo povsod proti visokim cenam žita, so našli gospodje sladkorni baroni in z njimi združeni agrarci ugodno priložnost za izvedbo svojih dobičakarjev namer. Zmotili so se sicer, kajti čehoslovaško delavstvo in sploh vse prebivalstvo bo ta korak sladkornih baronov kar najodločneje odbilo.

Gospodje so že enkrat ogoljufali konsumente in sicer s tem, da so pred nekaj časom zvišali ceno sladkorja od K 2,14 na K 2,90, v svrhu ustanovitve garancijskega fonda za pokritje izgub, nastalih vsled pokvarjenja repe in drugega. Ta garancijski fond znaša danes K 100.000.000, in gospodje so sklenili, da si bodo izplačali iz te vsote za lanskoo sezono K 28.000.000, ki jih bodo razdelili med sladkorne barone in producente repe.

Ostalo si zbrano svoto bodo razdelili najbrž prihodnjici.

Ta brezobzirni napad na eksistenco nižjega ljudstva, je čehoslovaška vlada že odobrila. Ležede je le na čeških konsumentih, ako dopustijo to nesramno odiranje.

Sedaj pa še nekaj. Čehoslovaška vlada prodaja v tuji no sladkor že v sedanjem času od 7 do 8 kron na debelo, med tem ko ga prodajajo doma na drobno za K 2,90. Tako ima že pri 1 kg najmanj 5 do 6 kron dobička.

Po vsem tem pridemo do zaključka, da bomo morali takol začeti z lastno produkcijo sladkorne pese in z izdelovanjem sladkorja, če nečemo ostati še nadalje odvisni od čehoslovaških kapitalistov, ki so popolnoma enaki vsem svojim bratcem na svetu. Le sami bomo rešili sladkorno vprašanje v Jugoslaviji.

Jus.

Nagovor Hindenburga.

Maršal Hindenburg je povedom mladinske manifestacije v Hanovru, ki se je vršila pred nekaterimi dnevi, z ozirom na zmago pri Tannenbergu imel nastopni nagovor:

Danes je pet let, ko sem izvojeval briljantno zmago, hvala bogu in duhu čet, ki so imeli poverenje v mene. Tega duha ne smemo nikdar izgubiti, čeprav so prišli nad nas zli časi; naša korajža se ne sme omehkati, ne smemo postati parije družstva in helote naših sovražnikov. Z novega moramo postati to, kar smo bili, ko je bilo ustvarjeno v Versailles-nemško cesarstvo. Mi ne smemo izgubiti duha, ki veje iz tega velikega dne. Duha, ki navdušuje vaše besede, mi prinaša zagotovilo, da bodo še prišli srečni časi. Nemčija v polni časti, kakor ste jo videli, ni več. Lahko je še dolgo časa v žalosti za nemško domovino, preden bo rešena zahrbtnosti, nizkosti in ničvrednosti.

Gospodarstvo.

Poštni promet z Nemčijo. Po odloku ministrstva za pošto in brzojav od 31. avgusta t. l., št. 18.830, je poštni promet med kraljevino SHS in Nemčijo v istem obsegu kakor z Nemško Avstrijo, po mednarodnih, nanovo določenih pristojbinah zopet odprt. Kurz 1:2, na primer; dopisnice:

prejšnja pristojbina 10 vin. — sedanjaja 30 vin.; pismo: prejšnja pristojbina 25 vin. — sedanjaja 75 vin.; priporočeno prej 25 vin., sedaj 75 vin. itd.

Železniška zveza med Belgradom in Sofijo je zopet vzpostavljena. Popravljalna dela na porušnem mostu so tudi že dogotovljena.

Vrednost lire. V Rimu je notirala včeraj deviza na Pariz 117,25 lir (za 100 frankov), deviza na London 40,65 lir (za 1 funt sterlingov) in deviza na New York 9,69 lir (za 1 dolar).

Najnovejša poročila.

(Vesli LDU.)

NEMŠKO AVSTRIJSKA POGODBA PODPISANA.

Saint Germain, 10. (DunKU.) V Saint Germainskem gradu se je danes predpoldne podpisala mirovna pogodba med avstrijsko republiko in skoro vsemi državami entente.

PODPIS V ST. GERMAINU.

Saint Germain, 10. (DunKU.) Protokol mirovne pogodbe z avstrijsko republiko ostane za Rumunijo in jugoslovijo razgrnjen za podpis do sobote.

NOV VOLILNI ZAKON V ITALIJI.

Rim, 10. (DunKU. — Brezžično.) Z novim volilnim zakonom, ki ga je sprejela italijanska zbornica, dobi okoli 6 milijonov žensk volilno pravico, ki je pa pri prihodnji volitvi še ne bodo mogle izvrševati.

STAVKA V SEINEŠKEM DEPARTAMENTU.

Saint Germain, 10. (DunKU.) Stavka občinskih nastavljenec v departamentu Seine obsega 48 občin.

ANGLEŠKO BRODOVJE PRED KRONSTADTOM.

Berlin, 9. (ČTU.) Del angleškega brodogradnje, in sicer en transportni parnik, dve lahki križarki in sedem podmorskih čolnov je danes odpotovalo v severno morje. Domneva se, da je to brodogradnje namenjeno v Kronstadt, kjer se pripravila večja akcija.

KONVENT AMERIŠKIH RUDARJEV.

Cleveland, 9. Reuterjev urad poroča: Danes se odpre konvent rudarjev iz Zedinjenih držav in Kanade. Govori se, da bodo rudarji zahtevali nastopno: Sesturni delavni dan, petdnevni delavni teden in mezdni povišek 25 do 40%.

NEMIRI V GLOGAU

Glogau, 10. (DunKU.) Radi dragitje življenja je prišlo do spopada med množico in vojaštvom, ki je streljalo. Kolikor se je moglo ugotoviti, je bilo 10 oseb mrtvih in 11 ranjenih. Obsežno stanje se dosedaj ni razglasilo. Delavci so sklenili, da ne bodo nastopili nameravane simpatijske stavke.

To in ono.

Preganjanja kristijanov in Armenecov.

Po poročilih angleških listov je izjavil Harmsworth v angleški spodnji zbornici, da so došla poročila o novih preganjanjih kristijanov in Armenecov v Mosulu in na Kavkazu. Današnja situacija Armenecov je zelo neugodna.

Izdajatelj: Josip Petefan. Odgovorni urednik: Rudolf Golouh. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Krojaške pomočnike, tudi one, ki vzamejo delo na dom, sprejme a plačo 1. razr. krojaška tiskar K. PUČNIK, Sodna ulica 3. 508

Pisalni stroj iz lep, vidno pisavo in slovensko ako znaturo se takoj po ceni prodaja v pisarni Gledališka ulica št. 7/III. Oglasi se je med 10. in 11. dopoldne in med 3. in 6. uro popoldne. 527 2—

Pozabljala se je račna torbica v vlakni št. 39 na južnem kolodvoru v Ljubljani. Pošten najditelj se prosi, da jo pošlje po pošti na drožarno Kosmerl, Ljubljana, Franciškanova ulica 6, proti dobri nagradi. Papirji nimajo za najditelja nobene vrednosti, so pa za stranko velike važnosti. Denar se lahko obdrži.

533 3—

ŠOTO za kurjavo, izolacijo, stelivo in druge svrhe uporabljivo dobavljiva v vagonih in na drobno

F. & A. Uher, Ljubljana. Telegr. Uherapod. Inter. Telefon 117.

POZIV

Jugoslovanske pomožne akcije iz Amerike.

V skladišču „Balkan“ v Ljubljani se nahajajo naslednje pošiljke iz Amerike, ki naj jih adresati dvignejo tekom štirinajstih (14) dni:

1. Andrej Gustišar, Dolenji Logatec hiš. št. 19, ima zabojo št. 693, ki mu ga pošilja Jos Mihovc 1134 E 60 St. Cleveland O. U. S. A.
2. Jožef Srebot, Neverke 12, p. St. Peter-Košana na Krasu, ima zabojo št. 706, ki mu ga pošilja Jožef Srebot 643 E 160 Str. Cleveland C. U. S. A.
3. Ivan Tomažič 14, Služe Obrov, Primorsko.
4. Ivan Bracati, St. Marija Magdalena Spodnja 401 Servata (Servata) Trst ima zabojo št. 406, ki mu ga pošilja Franc Lon. Menort 917 Ala Ane Sheboygan Wis.
5. Franc Rotar, Kal 92, p. St. Peter na Krasu ima zabojo št. 750, ki mu ga pošilja Anton Rotar 643 E 160 St. Cleveland O. U. S. A.
6. Anton Žakel, Kalce 30 Logatice, Gorenji Logatec, ima zabojo št. 954, pošilja ga Franc Ven. S. Malino Žakel 7430 Rigge Ave Chicago Ael.
7. Pavla Vidmar, Logatec 152 pri Ajdovščini ima zabojo št. 705, ki ga pošilja Iv. Vidmar 15 705 Saranac Ro Cleveland O. U. S. A.
8. Marija Seljak, Planina pri Rakeku 99 ima zabojo št. 639, pošilja ga Franc Seljak 6313 St. Clair Ave Cleveland O.
9. Čič Janez, Vel. Brdo 16, p. Razdrto ima zabojo št. 960, pošilja ga Martin Chich bose 54 Berlin Pa.
10. Marija Slejko, Hrenovice 58 Postojna ima zabojo št. 798, pošilja ga Franc Slejko 6107 St. Clair Ave Cleveland O. U. S. A.
11. Ivan Kos, Marki Kosi Ročinj ima zabojo št. 645, pošilja ga A. Kos 16301 Waterloo Rd. Cleveland O. U. S. A.
12. Ana Berginc, Drežnica št. 21, p. Kobarid ima zabojo št. 411, ki ga pošilja Franc Jakob Berginc 489 Park St. m. Ivanku Wis U. S. A.
13. Županstvo občine Tolmin ima zabojo št. 313, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet 1052 E 62 St. Cleveland O. U. S. A.
14. Frančiška Kos, Trtnik št. 13, p. Dobrodo (Podbrdo?) pri Tolminu, ima zabojo št. 706, ki ga pošilja John Rutar 722 E 163 St. Cleveland O. U. S. A.
15. Marija Pivk, p. Rovte pri Logatcu ima zabojo št. 75, pošilja ga George Pivk, Kock Springs Wyo 5.
16. Terezija Gorjanc, Loka p. Kana ima zabojo št. 736, pošilja ga Ivan Gorjanc 386 E 161 Str. Cleveland O. U. S. A.
17. Berginc Ana, Drežnica 21 pri Kobaridu ima zabojo št. 404, pošilja ga Jack Berginc 489 Park St. U. S. A.
18. Matko Josip, Tominje 21 p. Ilir. Bistrica ima zabojo št. 235, pošilja ga Josip Matko 115 Moen Do. Rockdille Ill.
19. Terezija Krapš, Podgora 241 p. Idrja ima zabojo št. 833, ki ga pošilja M. Lapajne 6614 Schater Ave Cleveland O.
20. Fortunat Marija, Ročinj 21 ima zabojo št. 312, ki ga pošilja P. Križnič 1239 E 175 St. Cleveland O. U. S. A.
21. Simčič Amalija, Njivice 33 p. Kojško pri Gorici ima zabojo št. 768, ki ga pošilja Mihael Simčič 8107 St. Clair Ave Cleveland O. U. S. A.
22. Lipovž (Lipuš) Jožefa, Batuje 24 p. Črniče pri Gorici ima zabojo št. 712, ki ga pošilja Franc Lipovž (Lipuš) 901 Alhambra Rd. Karolina Furlan, Svino 47 p. Šmarje pri Ajdovščini ima zabojo št. 725, ki ga pošilja John Furlan 1306 E 55 St. Cleveland O. U. S. A.
24. Bavčer Frančiška, Gradišče 225 p. Ajdovščina ima zabojo št. 649, ki ga pošilja Anton Bavčer 15929 Saranac Rd. Cleveland O.
25. Jugoslav Relief Fond Ljubljana ima zabojo št. 1025, ki ga pošilja Anton Kočevar Bridgeport Ohio 1025.
26. Brožina Marija, 22 Jelšane Primorje ima zabojo št. 286, ki ga pošilja Jos. Brožina 6725 Baiteys Ave Cleveland O. U. S. A.
27. Pošta (župnija) Višnja gora, Dolenjsko ima zabojo št. 86, ki ga pošilja From Sloveniam Red Cross st. st. Josip Church Joli Ill.
28. Margareta Maurin, p. Nemška Loka 17, Kočevje, ima zabojo št. 162, ki ga pošilja Gor. Maurin 518 Da 9 Eveleth Minn.
29. Jakob Erlih, Spodnje Doblje p. Loče pri Beljaku ima zabojo št. 215, ki ga pošilja From Krunesec 823 Kansas St. Francisco Calif.
30. Neža Jernej, Mokličje p. Galicila, Koroško, ima zabojo št. 369, ki ga pošilja Marij Vičič 1106 E 64 St. Cleveland O. U. S. A.
31. Anton Sgerin, p. Vuhred (Wuchern), Sp. Štajersko ima zabojo št. 7537, ki ga pošilja Josip Peruch 1137 Vikovy St. Joliet Ill.
32. Franc Walburgo, Erlich Sv. Oswald p. Ivica, Štajersko, ima zabojo št. 316, ki ga pošilja Fr. Walburga Kohler Wit U. S. A.
33. Marija Kregar, Ilirska Bistrica 128 ima zabojo št. 674, ki ga pošilja Josip Kregar 1081 Addison Rd. Cleveland O. U. S. A.
34. Ivan Lilavčič, Mala Bukovica 16 p. Ilirska Bistrica ima zabojo št. 959, ki ga pošilja Franc Stefančič Ore Hill Pa.
35. Mihael Vičič, vas Sovze 1, Ilirska Bistrica ima zabojo št. 232, ki ga pošilja John Vičič 1654 Dayton St. Chicago Ill.
36. Andrej Perše, St. Florjan-Grojna pri Gorici ima zabojo št. 792, ki ga pošilja John Perše 919 Addison Rd. Cleveland O.
37. Koštansk Mar., Gradišče 21 pri Ljubljani ima zabojo št. 447, ki ga pošilja Mato Koštansk Virgin Nilva.
38. Kristina Bevčer (Bavčer), Kosi 105 Ročinj ima zabojo št. 756, ki ga pošilja Ana Bevčer (Bavčer) Saranac Rd. Cleveland O. U. S. A.
39. Županstvo Ilirska Bistrica ima zabojo št. 255, ki ga pošilja Zveza jugoslov. žen in deklet 1052 E 62 St. Cleveland O. U. S. A.
40. Marija Stefančič, Trnovo 73, Notranjsko, ima zabojo št. 634, ki ga pošilja Jos. Princ 815 Penn Ave Scheboygan Wis.
41. Marija Kovač, Lokavec 24 Ajdovščina ima zabojo št. 908, ki ga pošilja Avgust Kovač 1145 E 55 St. Cleveland O. U. S. A.
42. Blažetič Jos., Kneža, Podmolec 15 ima zabojo št. 6, ki ga pošilja Anton Rojc 4321 Acorn St. Calumet Mich.
43. Matija Molk, Gornja Planina pri Rakeku ima zabojo št. 855, ki ga pošilja Matija Molk 1161 Norwood Rd. Cleveland O. U. S. A.
44. Marijana Černetič-Skur, p. Platišče-Prosenico 80 Udine ima zabojo št. 714, ki ga pošilja Josip Skur 15519 Holmes Ave Cleveland Ohio U. S. A.
45. Černe Tereza, Stenice, Kranjsko ima zabojo št. 973, ki ga pošilja Jos. Černe Ore Hill Pa.
46. Boltar Terezija, Ročinj 18 pri Kanalu ima zabojo št. 314, ki ga pošilja John Boltar 1095 Addison O. Cleveland O. U. S. A.
47. Županstvo občine Divača ima zabojo št. 301, ki ga pošilja Zveza jugoslov. žen in deklet 1052 E. 62 St. Cleveland O. U. S. A.
48. Bizjak Marija, p. Lokavice (Lokavec?) pri Ajdovščini ima zabojo št. 727, ki ga pošilja Josip Bizjak 719 E K 60 St. Cleveland O.

49. Elizabeta Udovič, Planina 58 pri Rakeku ima zabojo št. 303, ki ga pošilja Matevž Udovič 1086 Addison Ro. Cleveland O.
50. Luka Sterklanko (Sterlanko?) Ajba 21 p. Kanal ima zabojo št. 868, ki ga pošilja Jos. Pikš 6717 Edna Ave Cleveland O. U. S. A.
51. Marija Jug, Čigini 6, Golici-Tolmin, pošta Volče, ima zabojo št. 627, ki ga pošilja Mato Ulemek 726 Holmes Ave Indianapolis Ind.
52. Josip Vuga, Ročinj p. Kanal ima zabojo št. 795, ki ga pošilja Sidon Vuga 919 Addison Ro. Cleveland O.
53. Ivana Balant, Spodnja Idrja ima zabojo št. 129, ki ga pošilja Anton Balant Ely Minn.
54. Marija Podbršček, St. Martin 75 p. Kojško, ima zabojo št. 896, ki ga pošilja Miha Podbršček 6107 St. Clair Ave Cleveland O. U. S. A.
55. Pahor Anton, Miren p. Gorici 22 ima zabojo št. 355, ki ga pošilja Gabrijel Pahor 258 First Ave Milwaukee Wis U. S. A.
56. Ivan Tomšič, Ilirska Bistrica 107, Trnovo, ima zabojo št. 780, ki ga pošilja Louis Levar 1018 Ivankee Rd. Cleveland O. U. S. A.
57. Marija Uršič, Kobarid 84 ima zabojo št. 628, ki ga pošilja Marija Dugar 65 Holmes Ave Indianapolis.
58. Katarina Kosovel, Osek p. Sempas pri Gorici ima zabojo št. 610, ki ga pošilja Ciril Badolč 2622 W 21 Place Chicago Ill.
59. Anton Zigov (Cigof?), Sv. Križ-Cesta pri Ajdovščini ima zabojo št. 372, ki ga pošilja Albert Zigov (Cigof) 450 Nat. S. Ave Milwaukee Wis U. S. A.
60. Ivan Petrič, Jurkovec Planina p. Rakeku ima zabojo št. 185, ki ga pošilja Peter Mahek (Mašek?) Geljert Minn.
61. Ivan Mejak, Landol Hraše pri Postojni ima zabojo št. 539, ki ga pošilja Jakob Mejak 205 Rukey St. Joliet Ill.
62. Antonija Zetko, Laze 16 p. Senožče ima zabojo št. 529, ki ga pošilja Anton Zetko 200 Jack 50 St. Joliet.
63. Franc Kljun, Zagorje 35 St. Peter na Pivki ima zabojo št. 568, ki ga pošilja Josip Sabec 200 Jackson St. Joliet.
64. Cerkenik Ivana, Kačice 19 Lokve-Divača ima zabojo št. 274, ki ga pošilja Rudolf Cerkenik 1115 Narwood Rd. Cleveland O. U. S. A.
65. Pošta (župnija) Logatec ima zabojo št. 87, ki ga pošilja Slovenian

- Red cross of St. Joseph Chuveh Joliet Ill.
66. Županstvo občine Kanal ima zabojo št. 724, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet 1052 E 62 St. Cleveland O. U. S. A.
67. Alojzija Uršič, Kobarid ima zabojo št. 629, ki ga pošilja Marija Veseckat 2823 W. Michigan St. Indianapolis.
68. Lehan Marija, Polubini 28 pri Tolminu ima zabojo št. 541, ki ga pošilja Andrej Kavčič 510 Western Plotia Ill.
69. Fornazarič Rozalija, Osek 81, Sempas pri Gorici, ima zabojo št. 329, ki ga pošilja Avgust Topliar 131 Ohio Ave Kansas City Kans U. S. A.
70. Franc Potapan, Mala Bukovica 11, Ilirska Bistrica, ima zabojo št. 985, ki ga pošilja Jože Potapan Ore Hill.
71. Ivan Tomšič, Knežak 30, Trnovo, Kranjsko, ima zabojo št. 605, ki ga pošilja Marija Tomšič Box 3 Waldez Colorado.
72. Marija Škerl, Vas Dolne Zarnon 7, p. Ilirska Bistrica, ima zabojo

- št. 856, ki ga pošilja Josip Škerl 3560 East 82nd St. Cleveland
73. Turkovič Jožefa, Brce 4 Jelšane, Notranjsko, ima zabojo št. 912, ki ga pošilja Jos. Turkovič 1084 E Ohio.
- 64 St. Cleveland O. U. S. A.
74. Frančiška Vengar, vas Laze 54, Planina-Rakek, ima zabojo št. 494, ki ga pošilja Franc Vengar 117 Jones 5 E Evelet Minn.
75. Ivan Urbas, 182 pri Pikcovili, Planina pri Rakeku, ima zabojo št. 815, ki ga pošilja Louis Urbas 1415 E 52 Cleveland O.
76. Marija Cucek, Kol 8, St. Peter na Krasu, ima zabojo št. 757, ki ga pošilja Janez Cucek 702 E 156 Zboj. St. Colliwood O. U. S. A.
77. Franc Simčič, Vedrian 35 p. Kojško ima zabojo št. 811, ki ga pošilja Louis Urbas 1415 E 52 Cleveland O. U. S. A.
78. Bara (3) Drganc, p. Jesenice ima zabojo št. 955, ki ga pošilja Johan Požgaj Mgmtyre.
79. Županstvo občine Jesenice, Kranjsko, ima zabojo št. 751, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet 1052 E 62 St. Cleveland O. U. S. A.

Upravičenci dobe na njih naslovljeno pošiljatev proti potrdilu prejema in nedvomnem dokazu identitete.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu, osobito svojim cenjenim obiskovalcem, vljudo naznanjam, da sem opustil podružnico na Miklošičevi cesti nasproti hotela „Union“, pač pa nadalje vodim svoje staro podjetje na sv. Petra cesti.

Zahvaljujem se za izkazano naklonjenost ter prosim, da mi isto ohranijo tudi v bodoče.

Z odličnim spoštovanjem

Matija Podkrajšek, brivec in damski frizer
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 32, v Zanklovi hiši.

BARVA vsakovrstno blago pere domače perilo (pošilja po isto na dom) Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.	-Kemično- tovarna JOS. REICH	CISTI obleke svetolika ovratnice, zapestnice in srajce Podružnica: Selenburgova ul. 3.
--	--	---

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

3 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo bo bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1¹/₂ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih
Rezervni zaklad nad K 1.100.000.

3 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.